

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Militarismens Fallit

Citation: Larsen, Karl: "Militarismens Fallit", i Larsen, Karl: *Militarismens Fallit*, Nyt Nordisk Forlag, 1919, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_18-shoot-idm139929085719696/facsimile.pdf (tilgået 28. oktober 2021)

Anvendt udgave: Militarismens Fallit

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

være, Kunst, Litteratur, maatte krigersk Heroisme synes raa og barbarisk, lige saa fjern fra Livets attraaværdige Maal som en skiden Slagmark med Stank og Jammer fra kunstneriske Sale med aandfulde Menneskers Glæde over Verdens kulturelle Mangfoldighed. Krigen var for Finanskapitalismen en Kæmpebølle, udrustet med alle Jernets, af det skønne og smidige Guld ellers overvundne eller oversmurt Urinstinkter, en Forstyrrer og Ødelægger, som man nok kunde se var i Stand til at bringe visse Fordele og føre Kulturudvikling med sig, men som gjorde dette med alt for brutale Ofre, gennem voldsomme Omvæltninger, under en Forstyrrelse og Ødelæggelse, der bestandig var forbunden med den største Risiko, som hyppigt kun medførte positive Tab eller dog for sin Gevinstside maatte regne med ubehagelig langt Sigt.

Den industrielle, kommercielle, kulturelle Verdensliberalisme taalte desuden ikke godt at se Blod og have Smerte, Nød og Pine for Øje, den ønskede Livets bitre Piller forgyldte og helst endda betaget saa meget af deres Bitterhed som muligt; den var ømskindet overfor sig selv og paa andres Vegne, som den, der lever med Kone og Børn i god Komfort og tilmed har Forretningsinteresser — og menneskelig Glæde — af, at andres Komfort ogsaa stiger.

Men Liberalismen anerkendte dog med Sindsro Kanonbaaden som en energisk Handelsrejsende,

PIH

der lejlighedsvis aabnede nye Markeder med større Overtalelsesevne end selv den behændigste og tungesmidigste, fredelige Repræsentant, og Liberalismens Modvilje mod Blod og Nød svandt betydeligt med Afstanden, i hvilken den befandt sig fra de Dele, og med den større eller mindre Fordel, der kunde flyde af Blodet og Nøden.

Liberalismen undervurderede saa vist ikke Militærmagt baade som en Jernstang for Døren og en Løftestang ind til Pakhuset; den tilkendte Militærpersoner sin Agtelse i Forhold til den Nytte, de aktivt — eller passivt blot ved deres Eksistens — kunde yde økonomisk og anden kulturel Virksomhed; den underkendte heller ikke det gavnlige i Nationalmilitarismens Opdragelse af Befolkningen til Pligtfølelse, Flid, Orden, Resoluthed o. s. fr.; men den maatte i Følge sin Natur se alt Militærvæsen under en Bedrifts økonomiske Synspunkt og foretrække *det* militære System, der kunde gøre Fyldest med de forholdsvis billigste Omkostninger, og den maatte først og sidst bekæmpe den specifikt militære Aand, der fulgte med den militære Opdragelse, Kammen, der svulmede paa Nationalmilitarismens Hoved, Blodet, der kunde skyde den op i Kinderne og faa Hjertet til at banke lidenskabeligt, Glæden ved Sværddiang i Følelse af Magtens Poesi, hele Militarismens Hævden sig og sine — fra Soldaten til Generalen — en særlig